

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๒๖
วันอังคาร ที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนครชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริธนา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายอัชพร จารุจินดา	(ลาการประชุม)
--------------------	---------------

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขาธิการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเจษฎ์ โทณะวณิก

๒. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

๓. นายอติคม อินทุภูติ

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางสาวฐิติพร วิชัยธนพัฒน์

ผู้ช่วยดำเนินงานของกรรมการ

นายอรรถสิทธิ์ กั้นมล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง

๒. นายพัชโรดม ลิ้มปิษฐีธร

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายเทคโนโลยี

๓. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นางรัชณี รุจิขจรเดช

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๕. นางสาวจิระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๖. นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๑. นายณัฐร์ เล่าสีห์สวกุล

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ ๑

๒. นางสมิทธา เหล็กพรหม

รองผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ ๑

๓. นางสาวสง่า ทาทอง

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ

๔. นายณัฐวุฒิ เมธารินทร์

ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ ๓

๕. นายอมร รัชต์งูร	ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงิน และทรัพย์สิน
๖. นางสาวพิมพ์สุทธิชา โชติชินเกษม	พนักงานการเลือกตั้ง
๗. นายเมธา ไชยสุขัง	พนักงานการเลือกตั้ง
๘. นายสนธยา คำผา	พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๔๐๑ วันจันทร์ ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๒๕ วันจันทร์ ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ประธานกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการมีความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบแล้วอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ในประเด็นสำคัญ ดังนี้ ร่างมาตรา ๗ โดยกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสามารถตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ว่ามีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือไม่ ร่างมาตรา ๕๕ ได้ปรับปรุงแก้ไขโดยกำหนดห้ามมิให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือเจ้าหน้าที่ที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายดำเนินการสอบบัญชีโดยมีการเรียกค่าใช้จ่ายจากหน่วยรับตรวจ และร่างมาตรา ๑๐๙ วรรคสี่ ที่ให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและพ้นจากตำแหน่งไปก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๑๔ (๑) ประกอบกับมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ส่งผลให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวต้องห้ามมิให้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งมีประเด็นพิจารณาว่าร่างมาตรา ๑๐๙ วรรคสี่ ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่า ถ้อยคำในร่างมาตรา ๗ วรรคสาม ตอนท้าย ควรแก้ไข เป็นดังนี้ “ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่าการดำเนินการของผู้ว่าการจะกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะแจ้งให้ผู้ว่าการยุติการดำเนินการและส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อดำเนินการต่อไปก็ได้”

ประธานกรรมการกล่าวว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจโต้แย้งเรื่องการกำหนดห้ามมิให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินหรือเจ้าหน้าที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมอบหมายดำเนินการสอบบัญชีโดยมีการเรียกค่าใช้จ่ายจากหน่วยรับตรวจ เนื่องจากอาจทำให้การตรวจเงินแผ่นดินขาดประสิทธิภาพได้ สำหรับกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติแก้ไขร่างมาตรา ๑๐๙ วรรคสี่ ความว่า “ให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและพ้นจากตำแหน่งไปก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๑๔ (๑) ประกอบกับมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย” มีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่าอาจเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ขณะที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ร่างมาตรา ๔๐ วรรคสอง กำหนดว่าผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประกอบกับร่างมาตรา ๑๔ (๑) ได้กำหนดว่ากรรมการตรวจเงินแผ่นดินต้องไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด ดังนั้น เมื่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว จึงไม่ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญที่จะดำรงตำแหน่งกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ดังนั้น การที่บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๐๙ วรรคสี่ กำหนดให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและพ้นจากตำแหน่งไปก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๑๔ (๑) ประกอบกับมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย จึงหมายความว่าให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและพ้นจากตำแหน่งไปก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระซึ่งจะมีผลให้ไม่สามารถไปดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ จึงอาจเป็นบทบัญญัติที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ และสอบถามนายนิติพันธ์ เชื้อบุญชัย กรรมการและนายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติว่ามีประเด็นที่จะเสนอความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ วรรคห้า หรือไม่

นายนิติพันธ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า จากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้วนั้น เห็นว่าไม่มีบทบัญญัติใดที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม มีประเด็นที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณา เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้วนั้น มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในบางมาตราแตกต่างไปจากหลักการที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฉบับที่เสนอต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ร่างมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ที่บัญญัติว่า “การวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน ตามมาตรา ๒๗ (๑) และ (๒) หากผู้ว่าการเห็นว่านโยบายหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนด มีผลเป็นการเลือกปฏิบัติต่อหน่วยรับตรวจ หรือทำให้มีการตรวจสอบใด ๆ ที่อยู่นอกเหนือหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าการ หรือมีผลให้ผู้ว่าการไม่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ว่าการจะขอให้คณะกรรมการ พิจารณาทบทวนก็ได้” เป็นการกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้พิจารณา ว่านโยบายหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดมีผลเป็นการเลือกปฏิบัติ ต่อหน่วยรับตรวจ หรือทำให้มีการตรวจสอบใด ๆ ที่อยู่นอกเหนือหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าการตรวจเงิน แผ่นดิน หรือมีผลให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ โดยให้ผู้ว่าการ ตรวจเงินแผ่นดินขอให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทบทวนได้ ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมหลักการดังกล่าว แม้จะเป็นการบัญญัติเปลี่ยนแปลงหลักการของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ใน ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฉบับที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ก็ตาม แต่การแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวไม่ทำให้ร่างมาตรา ๓๑ ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่สอง ร่างมาตรา ๔๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงิน แผ่นดิน พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้ว ที่บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการ ปริกษาหรือเพื่อคัดเลือกให้ได้บุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เกี่ยวกับการตรวจเงิน แผ่นดิน กฎหมาย การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการ ตรวจเงินแผ่นดิน และเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญและความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติ หน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสม ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ” ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญเห็นควรให้ตัดความใน วรรคสองของร่างมาตรา ๔๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน ฉบับที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่บัญญัติว่า “ในการคัดเลือกบุคคล ที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ว่าการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาถึงความรู้ความสามารถ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจเงินแผ่นดินเป็นสำคัญ เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้คณะกรรมการใช้วิธีการ สัมภาษณ์หรือให้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าการ หรือวิธีการอื่นใด ที่เหมาะสม เพื่อให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งและมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง” ออก โดยที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการการวิสามัญได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม

ประเด็นที่สาม ร่างมาตรา ๓๔ ที่กำหนดหลักการในเรื่องเงินและทรัพย์สินของกองทุนเพื่อการ พัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฉบับที่ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้กำหนดให้รายได้จากค่าสอบบัญชี จากหน่วยรับตรวจถือเป็นรายได้ของกองทุนเพื่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งในประเด็นนี้ มีผู้แปรญัตติเสนอให้ตัดออก ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญ คณะกรรมการการวิสามัญ ไม่เห็นด้วย โดยผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ ในชั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในวาระที่สามที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติเห็นด้วยกับผู้แปรญัตติโดยตัดเรื่องมิให้นำรายได้จาก ค่าสอบบัญชีจากหน่วยรับตรวจมาเป็นรายได้ของกองทุนเพื่อการพัฒนาการตรวจเงินแผ่นดินออก

ประเด็นที่สี่ ร่างมาตรา ๗ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ว่าการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินแผ่นดินแล้วมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีพฤติการณ์อันเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้ผู้ว่าการแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ และให้มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด การไต่สวนเบื้องต้นดังกล่าวต้องไม่กระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในฐานะพนักงานไต่สวนหรือเข้าตรวจสอบสำนวนการไต่สวนของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว เมื่อผลการไต่สวนเบื้องต้นปรากฏเป็นประการใด ให้ส่งสำนวนการไต่สวนเบื้องต้นให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อพิจารณา ดำเนินการต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่าการดำเนินการของผู้ว่าการจะกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะแจ้งให้ผู้ว่าการยุติการดำเนินการและส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อดำเนินการต่อไป” ซึ่งในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญที่ประชุมได้มีการอภิปรายแสดงความเห็นในประเด็นนี้เป็นอย่างมาก โดยกรรมการวิสามัญส่วนหนึ่งไม่เห็นด้วยกับการบัญญัติหลักการให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. แต่ก็มีกรรมการวิสามัญส่วนหนึ่งเห็นว่าควรคงหลักการในเรื่องให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ไว้ตามร่างเดิมของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งในประเด็นนี้ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๗ วรรคสาม โดยกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะแจ้งให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินยุติการดำเนินการและส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการตรวจสอบเองได้

ประเด็นที่ห้า กรณีผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและพ้นจากตำแหน่งก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฉบับใหม่มีผลใช้บังคับจะมีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินฉบับใหม่ได้หรือไม่นั้น คณะกรรมาธิการวิสามัญได้เพิ่มความจำเป็นวรรคสี่ของร่างมาตรา ๑๐๙ ว่า “ให้ถือว่าผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและพ้นจากตำแหน่งไปก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรา ๑๔ (๑) ประกอบกับมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย” เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติให้ความเห็นชอบแล้วนั้น ไม่มีบทบัญญัติใดที่ไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แต่มีประเด็นที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณาโดยเฉพาะกาลในร่างมาตรา ๑๐๙ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดว่า “ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้นับวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ตั้งแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นต้นไป” และวรรคสอง กำหนดว่า “ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าการ

ตรวจเงินแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้รักษาการแทนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๔๓/๒๕๖๐ เรื่อง การแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ลงวันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้” ในประเด็นนี้คณะกรรมการวิสามัญไม่เห็นด้วยกับหลักการที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอในบทเฉพาะกาลที่ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ อยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยคณะกรรมการวิสามัญได้ตัดความในส่วนนี้ออก ซึ่งการตัดความดังกล่าวอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ เนื่องจากอำนาจการตรวจเงินแผ่นดินเป็นอำนาจเฉพาะซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๒ กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เมื่อไม่มีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่ว่าด้วยเหตุใด จึงไม่สามารถแต่งตั้งรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้เป็นผู้รักษาการหรือปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะต้องเป็นผู้เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติว่าเป็นบทบัญญัติที่อาจส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยตรง ส่วนประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๑ เห็นว่าในทางปฏิบัติผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสามารถถ่วงดุลอำนาจของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการ กำหนดนโยบายหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินได้ กรณีที่ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เห็นว่านโยบายหรือหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน กำหนดมีผลให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินไม่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยได้

นายอรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ ในฐานะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ กล่าวว่า ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญมีกรรมาธิการวิสามัญแสดงความเห็นในประเด็นเรื่องการให้ รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินรักษาการแทนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่พ้นจากตำแหน่งนั้น เป็นการ เทียบเคียงการปฏิบัติราชการแบบเดียวกับกรณีรองประธานศาลฎีการักษาการแทนประธานศาลฎีกา ที่พ้นจากตำแหน่ง หรือกรณีรองอัยการสูงสุดรักษาการแทนอัยการสูงสุดที่พ้นจากตำแหน่ง เพื่อให้การ ปฏิบัติราชการมีความต่อเนื่อง

ประธานกรรมการกล่าวว่า รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่รักษาการแทนผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินนั้น เป็นการแต่งตั้งโดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติซึ่งเป็นการอาศัยอำนาจพิเศษตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔๔ แต่มีประเด็นที่ต้องพิจารณา เนื่องจากหน้าที่และอำนาจของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีสองฐานะคือ (๑) ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน กรณีไม่มีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ในทางปฏิบัติรองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสามารถรักษาการแทนได้อยู่แล้วตามหลักการปฏิบัติราชการ ทั่วไป และ (๒) ในฐานะผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินที่มีหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นอำนาจเฉพาะ รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินจึงไม่สามารถรักษาการแทนได้ ดังนั้น ในประเด็นนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับการ ปฏิบัติราชการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงต้องเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ต้องเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

จากนั้น นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. แจ้งต่อที่ประชุมว่า ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการตรวจสอบพบว่า การใช้คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” กับคำว่า “เจ้าพนักงานของรัฐ” ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ยังมีความสับสนและไม่ถูกต้องตามหลักการในบางมาตรา จึงได้แจ้งเรื่องดังกล่าวให้นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง รับทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไปแล้ว

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดำเนินการจัดทำเอกสารแก้ไขคำผิดในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. แล้วส่งให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยเร็ว

ต่อจากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๔๖/๕ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๔๖/๕

“มาตรา ๔๖/๕ เมื่อคณะกรรมการได้ออกใบรับสมัครให้แก่พรรคการเมืองตามมาตรา ๔๖/๓ แล้ว พรรคการเมืองจะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เฉพาะกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัคร และให้นำความในมาตรา ๔๒ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖/๕ เป็นดังนี้ “เมื่อคณะกรรมการได้ออกใบหลักฐานการรับสมัครให้แก่พรรคการเมืองตามมาตรา ๔๖/๓ แล้ว พรรคการเมืองจะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เฉพาะกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัคร และให้นำความในมาตรา ๔๒ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า หลักการในเรื่องห้ามมิให้พรรคการเมืองถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งภายหลังจากที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกหลักฐานการรับสมัครให้แก่พรรคการเมืองแล้ว ยกเว้นเฉพาะกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๖/๕ เป็นบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อมีการสมัครรับเลือกตั้งแล้ว ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เฉพาะกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง” ซึ่งนำมาใช้กับการประกาศรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรตามร่างมาตรา ๘๘ ด้วยโดยอนุโลม

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ตาย หรือขาดคุณสมบัติจะมีวิธีดำเนินการอย่างไร

นายณัฐ เล่าสี่ห้สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑
ชี้แจงว่า กรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตาย หรือขาดคุณสมบัติ ถือว่า
เป็นเหตุให้ลำดับของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในลำดับนั้นว่างลง

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๔๖/๕ ไม่ถือว่าเป็นหลักการที่ขัดต่อ
รัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณาว่าสมควรบัญญัติให้มีการเปลี่ยนตัว
ผู้สมัครในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตาย หรือขาดคุณสมบัติ
หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า กรณี
ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตาย หรือขาดคุณสมบัติก่อนวันเลือกตั้ง
พรรคการเมืองสามารถเปลี่ยนแปลงตัวผู้สมัครได้ เนื่องจากจะมีผลกระทบต่อคะแนนของพรรคการเมือง
ในการคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองจะพึงได้รับ ซึ่งเป็นไปตาม
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า กรณีผู้สมัครรับเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตาย หรือขาดคุณสมบัติ จะมีปัญหาเฉพาะพรรคการเมือง
ขนาดเล็กที่อาจส่งผู้สมัครไม่ครบหนึ่งร้อยห้าสิบคน อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นการเลือกจากตัวบุคคล หากไม่ยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงผู้สมัครอาจส่งผลต่อ
คะแนนที่พรรคการเมืองได้รับเพื่อนำไปคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่
พรรคการเมืองจะพึงได้รับได้ อย่างไรก็ตาม หากกำหนดให้พรรคการเมืองสามารถเปลี่ยนแปลงผู้สมัคร
รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อกรณีตาย หรือขาดคุณสมบัติได้ มีประเด็นพิจารณาว่า
จะมีวิธีการแทนลำดับอย่างไร

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖/๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖/๕ เมื่อคณะกรรมการได้ออกไขหลักฐานการรับสมัครให้แก่พรรคการเมืองตาม
มาตรา ๔๖/๓ แล้ว พรรคการเมืองจะถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งได้
เฉพาะกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการ
รับสมัคร และให้นำความในมาตรา ๔๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๖/๖

“มาตรา ๔๖/๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการ
ประกาศตามมาตรา ๔๖/๓ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาภายในเจ็ดวันทำการ
นับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และให้นำความในมาตรา ๔๐ วรรคสอง มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า
การสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๔๓ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือ
ผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ประกาศไว้ ไม่มี

สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้มีคำวินิจฉัยได้ โดยไม่ตัดสิทธิผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครที่จะยื่นอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลฎีกา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖/๖ เป็นดังนี้ “ให้ให้นำความในมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับกับกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการประกาศตาม มาตรา ๔๖/๓ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาทบทวนในเขตวันทำทบทวนนับแต่วันที่ ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และให้นำบทบทวนในมาตรา ๕๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม”

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๔๖/๖ เดิมมีความชัดเจนและผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาให้ พิจารณาวินิจฉัยได้อยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีปัญหาในการปฏิบัติตาม บทบัญญัติในร่างมาตรา ๔๖/๖ ที่แก้ไขเพิ่มเติม

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๔๓ กรณีที่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใดเห็นว่าผู้มีชื่อในประกาศรายชื่อที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ได้ประกาศไว้ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้มีคำวินิจฉัยได้ และหากผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถยื่นอุทธรณ์ คำวินิจฉัยดังกล่าวต่อศาลฎีกาได้ ดังนั้น จึงให้นำบทบัญญัติในร่างมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับกับการสมัคร รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อตามร่างมาตรานี้ด้วย เพื่อให้บทบัญญัติมีความสอดคล้องกัน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖/๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖/๖ ให้ให้นำความในมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับกับกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครผู้ใด เห็นว่าผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการประกาศตามมาตรา ๔๖/๓ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้มีสิทธิ ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาทบทวนในเขตวันทำทบทวนนับแต่วันที่ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และให้นำ บทบทวนในมาตรา ๕๖ วรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๔๖/๗

“มาตรา ๔๖/๗ ก่อนวันเลือกตั้งหากคณะกรรมการเห็นว่าผู้สมัครของพรรคการเมืองใดไม่มีสิทธิ สมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อ ศาลฎีกาให้ถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง และให้นำความใน มาตรา ๔๐ วรรคสอง และมาตรา ๔๔ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖/๗ เป็นดังนี้ “ที่ขอหนังสือตั้งหวดให้นำความ ในมาตรา ๔๔ มาใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้สมัครของพรรคการเมืองใดไม่มีสิทธิสมัครรับ เลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อ ศาลฎีกาให้ถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง และให้นำบทบท วนในมาตรา ๕๐ วรรคสอง และมาตรา ๕๔ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้นำหน้าที่ ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖/๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖/๗ ที่สนับตั้งหรือที่ให้น้ำความในมาตรา ๔๔ มาใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าผู้สมัครของพรรคการเมืองใดไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาให้ถอนชื่อผู้ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และให้นำบทบทในมาตรา ๕๖ บรรดาสอง และมาตรา ๕๕ บรรดาสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้หน้าที่ของผู้อำนวยความสะดวกเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ”

มาตรา ๔๖/๘

“มาตรา ๔๖/๘ กรณีพบเหตุตามมาตรา ๔๖/๗ หลังวันเลือกตั้ง ให้นำความในมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๖/๘ เป็นดังนี้ “ให้นำความในมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับกับกรณีพบเหตุตามมาตรา ๔๖/๗ หลังวันเลือกตั้ง ให้นำบทบทในมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ สอบถามว่า หลักการในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสถานที่รับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามร่างมาตรา ๔๖/๒ นั้น จะเหมาะสมหรือไม่หากบัญญัติแบบเดียวกับการเปลี่ยนแปลงสถานที่รับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๓๕

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๖/๒ ซึ่งที่ประชุมได้เคยมีมติแก้ไขเพิ่มเติมมาครั้งหนึ่งแล้วในการประชุมครั้งที่ ๔๒๕ วันจันทร์ ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖/๒ การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นตามมาตรา ๔๖/๑ ต่อคณะกรรมการก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามวิธีการและสถานที่ที่คณะกรรมการกำหนด ที่สนับตั้งหรือที่ให้น้ำความในมาตรา ๕๕ มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการอาจเปลี่ยนวิธีการหรือสถานที่รับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยเขตสรรหัดสรรในทวีปอื่นประเทศชดชชก็ได้

ในการยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ต้องยื่นพร้อมเอกสารหลักฐานในการสมัคร ดังต่อไปนี้

- (๑) หนังสือยินยอมของผู้สมัคร
- (๒) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร
- (๓) คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญคัดออก
- (๔) คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญคัดออก
- (๕) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท
- (๖) หลักฐานการสมัครอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

กรณียื่นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งไม่ครบถ้วนตามที่คณะกรรมการกำหนดสำหรับผู้สมัครรายใด คณะกรรมการมีอำนาจไม่รับสมัครเลือกตั้งสำหรับบุคคลนั้น และให้สำนักงานแจ้งเหตุผลให้พรรคการเมืองทราบ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ค่าธรรมเนียมการสมัครตาม (๕) ให้ตกเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง แต่ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับเลือกตั้ง ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองนั้นห้าพันบาทต่อผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคนโดยคิดตามผลการคำนวณตามมาตรา ๑๑๔ เว้นแต่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖/๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖/๘ ให้นำความในมาตรา ๔๕ มาใช้บังคับกับกรณีพบเหตุตามมาตรา ๔๖/๗ หลังวันเลือกตั้ง ให้พรรคการเมืองมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

๒. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๖/๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๖/๒ การสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคการเมืองยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นตามมาตรา ๔๖/๑ ต่อคณะกรรมการก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ตามวิธีการและสถานที่ที่คณะกรรมการกำหนด ที่สหัชิตตพกรณมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการอาจเปลี่ยนวิธีการหรือสถานที่รับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยเขตสวสวรหัสฐานในตราที่ขระตชชด้ยขก็ได้

ในการยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครตามวรรคหนึ่ง ต้องยื่นพร้อมเอกสารหลักฐานในการสมัคร ดังต่อไปนี้

(๑) หนังสือยินยอมของผู้สมัคร

(๒) หลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นเวลาติดต่อกันสามปีนับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัคร

(๓) คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตัดออก

(๔) คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตัดออก

(๕) เงินค่าธรรมเนียมการสมัครคนละหนึ่งหมื่นบาท

(๖) หลักฐานการสมัครอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

กรณียื่นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งไม่ครบถ้วนตามที่คณะกรรมการกำหนดสำหรับผู้สมัครรายใด คณะกรรมการมีอำนาจไม่รับสมัครเลือกตั้งสำหรับบุคคลนั้น และให้สำนักงานแจ้งเหตุผลให้พรรคการเมืองทราบ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ค่าธรรมเนียมการสมัครตาม (๕) ให้ตกเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง แต่ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อได้รับเลือกตั้ง ให้คืนเงินค่าธรรมเนียมให้เป็นรายได้ของพรรคการเมืองนั้นห้าพันบาทต่อผู้ได้รับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคนโดยคิดตามผลการคำนวณตามมาตรา ๑๑๔ เว้นแต่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครนั้นกระทำการทุจริตในการเลือกตั้งหรือรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลอื่นอันทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ ภายในระยะเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด”

ส่วนที่ ๘ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียง

“ส่วนที่ ๘

ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อส่วนที่ ๘ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียง โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๗

“มาตรา ๔๗ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมือง ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในส่วนนี้”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สอบถามว่าบทบัญญัติในร่างมาตรานี้จำเป็นต้องบัญญัติไว้หรือไม่

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๔๗ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๔๗ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๔๘

“มาตรา ๔๘ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคนและพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีเป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร จำนวนค่าใช้จ่ายให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้ง จนถึงวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากเหตุอื่นนอกจาก (๑) จำนวนค่าใช้จ่ายให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

การกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกำหนดโดยหารือกับหัวหน้าพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใด ๆ จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทนหรือนำมาให้ใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยความยินยอมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นด้วย ในกรณีที่นำทรัพย์สินมาให้ใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นนั้น ๆ

เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดประชุมหารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง เพื่อกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของ

พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งต่อไป ทั้งนี้ ภายในสามเดือนนับแต่วันที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบจำนวนในการเลือกตั้งทั่วไปดังกล่าว”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ซึ่งแจ้งว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๔๘ มีผู้เสนอความเห็น ดังนี้

๑. นายสกุล สือทรงธรรม เสนอความเห็น ว่า ค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือติดตั้งเครื่องมือใดๆ ที่ใช้ในการแนะนำตัวผู้สมัคร ควรเป็นค่าใช้จ่ายของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อเป็นการลดปัญหาการกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งในเรื่องค่าใช้จ่ายการหาเสียงเลือกตั้งเกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด

๒. โครงการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. มีผู้เสนอความเห็น ว่า ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดจำนวนค่าใช้จ่ายให้มีความชัดเจนเพื่อป้องกันความเหลื่อมล้ำของผู้สมัครแต่ละคน และควรกำหนดค่าใช้จ่ายเป็นรายครั้งที่มีการเลือกตั้ง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณากำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงทางเศรษฐกิจในช่วงเวลานั้นๆ ด้วย

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด” ในวรรคสอง หมายถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องการหาระหว่างคณะกรรมการการเลือกตั้งกับพรรคการเมืองเพื่อกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งใช่หรือไม่

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ซึ่งแจ้งว่า หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ในทางปฏิบัติมีขั้นตอน ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดค่าวัสดุ ค่าแรง ค่าอุปกรณ์ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และดัชนีผู้บริโภคเพื่อคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ประกอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดไว้ในการเลือกตั้งครั้งก่อน โดยนำข้อมูลทั้งสองส่วนมาจัดทำเป็นแบบสอบถามไปยังพรรคการเมือง เพื่อให้แสดงความเห็นว่าการกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งมีความเหมาะสมหรือไม่ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับข้อมูลจากแบบสอบถามจากพรรคการเมืองแล้วจะดำเนินการรวบรวมเพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการหาระหว่างกันระหว่างคณะกรรมการการเลือกตั้งกับพรรคการเมืองในการกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งครั้งนั้น

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ซึ่งแจ้งเพิ่มเติม ความว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด” ในวรรคสอง ในทางปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นกรรมการร่วมกับผู้แทนคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้แทนของพรรคการเมืองเพื่อกำหนดค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่จะใช้ในการเลือกตั้ง ซึ่งที่ผ่านมาจะกำหนดค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อคนละไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนบาท ซึ่งจำนวนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งต่อผู้สมัครหนึ่งคนเป็นอัตราที่กำหนดมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคนและพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ตามที่กำหนดไว้แล้ว ดังต่อไปนี้โดยหารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง

(๑) ในกรณีที่ระเบียบการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากสภาผู้แทนราษฎร มีบทบัญญัติให้ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินก่อนวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่ระเบียบการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากสภาผู้แทนราษฎร มีบทบัญญัติให้ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินก่อนวันเลือกตั้ง

การกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยวิธีที่สมควรเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของบทบัญญัติที่กล่าวถึง และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใด ๆ จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทนหรือนำมาให้ใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งโดยความยินยอมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นด้วย ในกรณีที่น่าทรัพย์สินมาให้ใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นนั้น ๆ

เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดประชุมหารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง เพื่อกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งต่อไป ทั้งนี้ ภายในสามเดือนนับแต่วันที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบจำนวนในการเลือกตั้งทั่วไปดังกล่าว

นอกจากนี้ สอบถามว่า เหตุใดความในวรรคสี่จึงบัญญัติความว่า “เมื่อมีการประกาศผลการเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดประชุมหารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง เพื่อกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมือง” ซึ่งการบัญญัติความดังกล่าวอาจตีความได้ว่า การกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งจะต้องดำเนินการภายหลังจากที่มีการเลือกตั้งแล้ว ในทางปฏิบัติกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งมีแนวทางอย่างไร

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้ง ส่วนบทบัญญัติในวรรคสี่จะเป็นกรณีการกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งครั้งต่อไป

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

“ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคนและพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามบทบัญญัติวรรคสี่ โดยให้ผู้สมัครยื่นบัญชีทรัพย์สินก่อนวันเลือกตั้ง

(๑) ในกรณีที่ระเบียบการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากสภาผู้แทนราษฎร มีบทบัญญัติให้ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินก่อนวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่ระเบียบการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากสภาผู้แทนราษฎร มีบทบัญญัติให้ผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินก่อนวันเลือกตั้ง

นอกจากนี้ สอบถามว่า กรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างมีแนวทางในการกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งอย่างไร

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า ในประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งในการกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง จะระบุจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั่วไป จำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง และจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งบางส่วน ซึ่งประกาศดังกล่าวจะนำไปใช้กับการเลือกตั้งในครั้งนั้นจนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ สอบถามว่า กรณีการเลือกตั้งทั่วไปเพราะเหตุยุบสภาผู้แทนราษฎร จะอยู่ในบังคับหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามบทบัญญัติในวรรคหนึ่งที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามความในวรรคหนึ่งเป็นกรอบระยะเวลาที่นำมาจากความใน (๑) ซึ่งเป็นกำหนดระยะเวลาในการใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้ง ไม่ใช่กำหนดเวลาในการเลือกตั้ง และสอบถามว่า หลักการที่บัญญัติในวรรคสี่มีความมุ่งหมายใด

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้เป็นบทบัญญัติเดียวกับที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๐

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ จะมีการกำหนดบทบัญญัติในเรื่องการกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้ด้วยเช่นเดียวกัน เช่น มาตรา ๖๔ บุคคลใดที่ให้เงินแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไว้ก่อนวันเลือกตั้งหรือหลังวันเลือกตั้งให้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งในครั้งต่อไป เป็นต้น จึงจำเป็นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องประกาศกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งครั้งต่อไปไว้ก่อนด้วย เพื่อให้พรรคการเมืองและบุคคลที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งใช้เป็นฐานข้อมูลในการควบคุมค่าใช้จ่ายมิให้เกิดจำนวนที่กำหนด จึงเป็นที่มาของหลักการที่บัญญัติในวรรคสี่ของร่างมาตรานี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การบัญญัติหลักการในเรื่องการกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งควรบัญญัติโดยมีสาระสำคัญว่าให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน แต่การกำหนดหลักการในลักษณะดังกล่าวอาจกระทบต่อการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นภายหลังจากที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งจะไม่สามารถกำหนดค่าใช้จ่ายก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันได้ และสอบถามว่า ปัจจุบันคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นภายหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับแล้วหรือไม่

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า ปัจจุบันคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษากรอบหลักเกณฑ์ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาว่าการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นภายหลังจากที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับจะกำหนดค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวนเท่าใด

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งบันทึกช่วยจำว่า ในบทเฉพาะกาลจะต้องมีบทยกเว้นกรอบระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันในการดำเนินการ

กำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสอบถามว่า ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหลังวันเลือกตั้งถือเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วยหรือไม่

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นภายหลังจากวันเลือกตั้งจะต้องนำมารวมเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วยโดยถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งที่ค้างอยู่เพื่อนำไปรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งให้คำมั่นสัญญาว่าเมื่อได้รับเลือกตั้งจะจ่ายเงินให้แก่ นาย ก กรณีเช่นนี้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งหรือไม่

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า การซื้อเสียงเลือกตั้งที่มีลักษณะเป็นการจ่ายค่าแรงถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง แต่หากเป็นคำมั่นสัญญาว่าจะจ่ายเงินให้ภายหลังจากที่ได้รับเลือกตั้ง ถือว่าเป็นสัญญาว่าจะให้ซึ่งเป็นพฤติการณ์ทุจริตการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า เงินที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งใช้ในการซื้อเสียงเลือกตั้ง แม้ผู้สมัครนั้นจะถูกลงโทษฐานทุจริตการเลือกตั้งแล้วก็ตาม เงินดังกล่าวจะถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วยหรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ค่าใช้จ่ายที่จะถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดลักษณะของรายจ่ายที่จะถือเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ดังนี้ ค่าสมัคร ค่าทำบัญชี ค่าจ้างแรงงาน ค่าเช่าสถานที่ ค่าเช่าพาหนะ ค่าเช่าซื้ออุปกรณ์ ค่าเช่าโฆษณา ค่าจัดทำป้าย และค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ประธานกรรมการสอบถามว่า ค่าใช้จ่ายอื่นๆ นอกเหนือจากที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่พรรคการเมืองหรือผู้สมัครใช้ในการเลือกตั้งจะถือเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งหรือไม่ เนื่องจากการเลือกตั้งในโอกาสพรรคการเมืองหรือผู้สมัครอาจมีการใช้จ่ายเงินเพื่อหาเสียงเลือกตั้ง นอกเหนือจากลักษณะของรายจ่ายที่กำหนดในประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยไม่ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งได้ ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘ ในบทรวบรัดข้อเท็จจริงของบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติให้คณะกรรมการประกาศกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคนและพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา ดังต่อไปนี้โดยหารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง และให้มีการกำหนดขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับความจำเป็นและสถานะทางเศรษฐกิจอย่างน้อยทุกสี่ปี

(๑) ในกรณีที่เงินบริจาคตั้งแต่วันที่ขึ้นทะเบียนของพรรคการเมืองของสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนตำบล หรือ สภาท้องถิ่นของรัฐตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบห้าวันก่อนวันเลือกตั้งนั้น ให้มีวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เงินบริจาคตั้งแต่วันที่ขึ้นทะเบียนของพรรคการเมืองก่อนครบหกสิบ (๑) สภาผู้แทนตำบล หรือ สภาท้องถิ่นของรัฐตั้งแต่หนึ่งวันก่อนวันเลือกตั้งนั้น ให้มีวันเลือกตั้ง

การกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในบทรวบรัดข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยวิธีขั้วหัวหน้าพรรคการเมืองของพรรคการเมืองขั้วผู้ปฏิบัติราชการในพรรคการเมือง และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองไม่ขึ้นทะเบียนในบทรวบรัดข้อเท็จจริงของสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนตำบล หรือ สภาท้องถิ่นของรัฐ หรือพรรคการเมืองหรือพรรคการเมืองที่ไม่ขึ้นทะเบียนในบทรวบรัดข้อเท็จจริงของสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนตำบล หรือ สภาท้องถิ่นของรัฐ

โดยที่ศาลวินิจฉัยของของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นด้วย ในกรณีที่พ้นทวิภาคีแล้ว ให้คำทบทวน
ตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องที่นั้น ก)

เมื่อมีที่ว่างสำหรับพรรคการเมืองที่ตั้งในพรรคการเมืองทั่วไปแล้ว ให้คณะกรรมการพรรคการเมืองที่ตั้ง
จัดประชุมหรือที่ประชุมพรรคการเมือง เพื่อทำหนดอัตราส่วนเงินค่าเช่าหรือค่าตอบแทนในพรรคการเมือง
พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งในพรรคการเมืองทั่วไปครั้งต่อไป ทั้งนี้ ภายในสองเดือน
นับแต่วันที่มีผลบังคับใช้ของพระราชบัญญัติพรรคการเมืองในพรรคการเมืองดังกล่าว

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ สอบถามว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๔๘ ที่มีการแก้ไข
เพิ่มเติม หมายความว่า การกำหนดค่าใช้จ่ายครั้งหนึ่งสามารถใช้ได้สี่ปีหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในร่างมาตรา ๔๘ ที่มีการ
แก้ไขเพิ่มเติมสามารถใช้ได้สี่ปี

นายเจริญ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนด
หลักการในเรื่องการใช้จ่ายเงินเพื่อหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบแบ่งเขตเลือกตั้งและพรรคการเมืองที่ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งนั้น อาจไม่ครอบคลุมถึงกรณี
ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งโดยผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อด้วย ดังนั้น
จะมีวิธีการตรวจสอบค่าใช้จ่ายในส่วนนี้อย่างไร

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
มีการใช้จ่ายเงินในการหาเสียงเลือกตั้งด้วยจะถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองหรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า
ค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งที่เป็นค่าใช้จ่ายแฝง เช่น กรรมการบริหารพรรคการเมืองลงไปช่วยผู้สมัคร
หาเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง เป็นต้น ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมือง

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีหัวหน้าพรรคการเมืองลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จะถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายของผู้สมัครหรือเป็นค่าใช้จ่ายของ
พรรคการเมือง

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า
กรณีดังกล่าวถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง เนื่องจากในการเลือกตั้งจะนำคะแนนของผู้สมัครรับ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งนำมาคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองจะพึงได้รับ ถือว่าค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง
เนื่องจากพรรคการเมืองจะได้รับประโยชน์

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๔๘ ก. ดังนี้

“มาตรา ๔๘ ก. ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่าย
ที่กำหนดตามมาตรา ๔๘ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใด ๆ จ่าย
หรือรับว่าจะจ่ายแทนหรือนำมาใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยความ
ยินยอมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นด้วย ในกรณีที่นำทรัพย์สินมาใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่า
หรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องที่นั้น ๆ”

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า คำว่า “ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง” ยังไม่มีความชัดเจนว่า
ครอบคลุมกรณีใดบ้าง โดยที่ผ่านมามีคณะกรรมการการเลือกตั้งจะเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ทั้งนี้ ในชั้นการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่มีการบัญญัติให้นำ

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นก่อนวันเลือกตั้งย้อนหลังถึงวันเลือกตั้งครั้งก่อนรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งด้วย เนื่องจากผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองอาจใช้วิธีการหาเสียงหลังวันเลือกตั้งเพื่อหวังผลคะแนนเสียงในการเลือกตั้งครั้งต่อไป เช่น การบริจาคเงินสร้างเมรุ หรือศาลาริมทาง ภายหลังวันเลือกตั้ง เป็นต้น จึงกำหนดให้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งครั้งต่อไปด้วย ดังนั้น ความไม่ชัดเจนของคำว่า “ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง” ก็อาจทำให้เกิดปัญหาในการตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งกำหนดไว้ในกฎหมายหรือประกาศฉบับใด

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งกำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของสมุห์บัญชีเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๖ ที่กำหนดว่า

“ข้อ ๖ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมือง ประกอบด้วย

(๑) ค่าใช้จ่ายในการสมัครรับเลือกตั้ง ได้แก่ ค่าสมัครรับเลือกตั้ง และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสมัครรับเลือกตั้ง

(๒) ค่าใช้จ่ายในการจัดทำบัญชี ได้แก่ ค่าจ้างสมุห์บัญชีเลือกตั้ง

(๓) ค่าจ้างแรงงาน ได้แก่ ค่าจ้างในการปิดป้ายโฆษณาหาเสียง ค่าจ้างแจกใบปลิว แผ่นพับรวมถึงค่าจ้างแรงงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง และไม่มีพฤติการณ์ที่ส่อไปในทางกระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้ง

(๔) ค่าเช่าสถานที่ และค่าตกแต่งสถานที่ ได้แก่ ค่าเช่าสำนักงานเพื่อเป็นศูนย์ณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ค่าเช่าสถานที่เพื่อปราศรัยหาเสียง

(๕) ค่าเช่ายานพาหนะ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ได้แก่ ค่าจ้างเหมารถยนต์ เรือยนต์หรือยานพาหนะอื่นๆ และค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น

(๖) ค่าจัดซื้อหรือเช่าวัสดุ และอุปกรณ์สำหรับใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง

(๗) ค่าโฆษณาในสื่อต่างๆ ได้แก่ ค่าสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ สื่ออินเทอร์เน็ต ค่าผลิตสื่อเพื่อการออกอากาศ รวมถึงค่าโฆษณาอื่นที่เป็นการกระทำเพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง

(๘) ค่าจัดทำป้าย เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่ใช้ในการโฆษณาหาเสียง ได้แก่ ค่าจัดทำป้าย แผ่นปลิว แผ่นพับ โปสเตอร์ สติกเกอร์ และเอกสารหรือวัสดุอื่นที่เป็นการกระทำเพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง

(๙) ค่าสาธารณูปโภคและค่าไปรษณียากร ได้แก่ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าโทรศัพท์ และค่าไปรษณียากร

(๑๐) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย หรือเป็นเหตุให้การเลือกตั้งไม่สุจริตและเที่ยงธรรม”

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในวรรคสองของร่างมาตรา ๔๘ ที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นการกำหนดหลักการเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการที่จะกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งว่าจะใช้ดัชนีตัวชี้วัด หรือวิธีการคำนวณเพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง มิใช่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับรายการที่จะถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ดังนั้น เสนอเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๔๘ ข. ดังนี้

“มาตรา ๔๘ ข. ในการคำนวณค่าใช้จ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองสำหรับการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้คำนวณตามค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายจริงในการเลือกตั้งในระหว่างระยะเวลา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีเป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากเหตุอื่นนอกจาก (๑) ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง”

นายธิตีพันธ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ สอบถามว่า ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของสมุหบัญชีเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐ ออกโดยอาศัยอำนาจกฎหมายใด

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของสมุหบัญชีเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐ ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด” ในวรรคสองของร่างมาตรา ๔๘ ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม เป็นถ้อยคำเดิมที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ นั้น เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวิธีการคิดคำนวณค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งว่าจะมีหลักเกณฑ์ วิธีการคิด หรือใช้ดัชนีใดมาเป็นฐานในการคิดคำนวณเพื่อกำหนดค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง มิใช่เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งในการกำหนดรายการที่จะถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

นายธิตีพันธ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ สอบถามว่า เงินชื่อเสียงเลือกตั้งจะถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เงินที่ใช้ในการชื่อเสียงเลือกตั้งถือเป็นส่วนหนึ่งของเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง โดยถือว่าผู้สมัครที่ชื่อเสียงเลือกตั้งกระทำความผิดฐานทุจริตเลือกตั้ง และกระทำความผิดฐานจงใจไม่รายงานค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง หรือรายงานค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งอันเป็นเท็จ

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ในประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของสมุหบัญชีเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จะนำมารวมเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งจะต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย หรือเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดในลักษณะดังกล่าวเงินชื่อเสียงเลือกตั้งจะไม่ถูกนำมารวมเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ซึ่งถือว่าไม่ถูกต้อง

นายธิตีพันธ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ สอบถามว่า การกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำพื้นที่ในการปิดประกาศหรือติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครและพรรคการเมือง กรณีเช่นว่านี้ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายของผู้สมัครและพรรคการเมืองหรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เป็นส่วนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการตามกฎหมาย จึงไม่ถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครหรือของพรรคการเมือง ส่วนกรณีที่ผู้สมัครติดแผ่นป้ายหาเสียงในสถานที่อื่นนอกจากสถานที่ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดไว้ให้ จะถือเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

หรือไม่นั้น อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการการศึกษากรอบหลักเกณฑ์ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดเตรียมสถานที่ไว้ให้ แต่แผนป้ายหาเสียงเป็นส่วนที่ผู้สมัครและพรรคการเมืองจะต้องดำเนินการเอง การดำเนินการจัดทำแผนป้ายหาเสียงต้องนำไปรวมเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๔๘ ก. ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘ ก. ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามมาตรา ๔๘ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใด ๆ จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทนหรือนำมาให้ใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยความยินยอมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นด้วย ในกรณีที่นำทรัพย์สินมาให้ใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องที่นั้น ๆ แต่ไม่รวมถึงการใช้ประโยชน์ในอุปกรณ์หรือการได้รับประโยชน์จากการที่คณะกรรมการเป็นผู้จัดให้หรือดำเนินการจัด”

นายอิทธิพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ สอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีแนวทางอย่างไร ในกรณีที่สื่อมวลชนเชิญผู้สมัครรับเลือกตั้งไปแสดงวิสัยทัศน์ผ่านทางสถานีโทรทัศน์

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการชี้แจงและขอความร่วมมือให้สื่อมวลชนทุกแขนงเชิญผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งสนับสนุนการโฆษณาหาเสียงของทุกพรรคการเมืองผ่านช่องทางต่าง ๆ ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถบังคับให้สื่อมวลชนเชิญผู้สมัครทุกพรรคการเมืองแสดงวิสัยทัศน์ให้เท่าเทียมกันทุกพรรคการเมืองได้

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีหน้าที่ในการกำกับและแนะนำสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ทางการเมือง ซึ่งจงใจเชิญผู้สมัครรับเลือกตั้งของบางพรรคการเมืองไปแสดงวิสัยทัศน์ผ่านทางสื่อของตน

นายเจษฎ์ โทณะวณิก ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า บางกรณีพรรคการเมืองอาจจ่ายเงินให้กับสื่อมวลชนเพื่อให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของตนมีโอกาสในการแสดงวิสัยทัศน์ผ่านทางสถานีโทรทัศน์หรือสถานีวิทยุ โดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายแฝงของพรรคการเมืองที่ไม่ได้มีการเปิดเผย ซึ่งที่ผ่านมาคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่เคยมีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินดังกล่าว

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๔๘ ก. ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘ ก. ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามมาตรา ๔๘ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใด ๆ จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทนหรือนำมาให้ใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยความยินยอมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นด้วย ในกรณีที่นำทรัพย์สินมาให้ใช้ ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องที่นั้น ๆ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการจัดให้แก่ผู้สมัครและพรรคการเมืองทุกคนและทุกพรรคอย่างเท่าเทียมกัน”

นอกจากนี้ เสนอแก้ไขร่างมาตรา ๔๘ ข. ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘ ข. ในการคำนวณค่าใช้จ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองสำหรับการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้คำนวณตามค่าใช้จ่ายจริงในการเลือกตั้งในระหว่างระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีเป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้ง จนถึงวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากเหตุอื่นนอกจาก (๑) ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

ให้คณะกรรมการประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัครพรรคการเมือง และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา”

ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่พรรคการเมืองได้ใช้จ่ายไปเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้งต้องนำมา รวมคำนวณทั้งหมด แม้ค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะเป็นการใช้จ่ายนอกเหนือจากที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกาศไว้เป็นตัวอย่างก็ตาม ส่วนการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมืองแนวโน้มที่จะดำเนินการผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์มากขึ้น เช่น Facebook หรือ LINE เป็นต้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงควรมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบและดูแล การหาเสียงผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ด้วย และค่าใช้จ่ายที่พรรคการเมืองใช้จ่ายไปเพื่อการหาเสียง ผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์จะต้องมีการนำมาแสดงและนำมารวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมืองด้วย ในบางกรณีพรรคการเมืองก็อาจได้รับคำตอบแทนจากเจ้าของเครือข่ายสังคมออนไลน์เนื่องจากมีสมาชิกติดตามเครือข่ายสังคมออนไลน์ของพรรคการเมืองนั้นจำนวนมากก็ได้ ซึ่งหากพรรคการเมืองรับคำตอบแทนดังกล่าวจะเข้าข่ายการรับเงินจากต่างชาติก็อาจเป็นเหตุในการ ยุบพรรคการเมืองนั้นได้ ตามความในมาตรา ๗๔ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ และสอบถามว่า ค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้ผู้สมัคร รับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองหาเสียงไม่มีการนำมารวมเป็นค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งใช้หรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองหาเสียง จะไม่นำมารวมเป็นค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมือง

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๔๘ ก. ควรเพิ่มเติมให้รวมถึง ประโยชน์อื่นใดด้วย เพราะบางกรณีสิ่งที่พรรคการเมืองได้รับมาอาจไม่ได้อยู่ในรูปของทรัพย์สินที่เป็น รูปธรรม

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๔๘ ก. ไม่รวมถึงประโยชน์อื่นใดด้วย เว้นแต่ ประโยชน์อื่นใดนั้นจะมีลักษณะเป็นทรัพย์สิน

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ สอบถามว่า การได้รับเชิญให้ไปแสดงวิสัยทัศน์ผ่านทาง สถานีโทรทัศน์หรือสถานีวิทยุถือว่าเป็นการได้รับเงินหรือทรัพย์สินตามความในร่างมาตรา ๔๘ ก. หรือไม่ อย่างไร

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า โดยปกติ การได้รับเชิญให้ไปแสดงวิสัยทัศน์ผ่านทางสถานีโทรทัศน์หรือสถานีวิทยุจะไม่ถือว่าเป็นการได้รับเงินหรือ ทรัพย์สินของพรรคการเมือง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิก

วุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียงผ่านทางสถานีโทรทัศน์หรือสถานีวิทยุ แต่สามารถโฆษณาหาเสียงผ่านทางหนังสือพิมพ์ได้ ที่ผ่านมาการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งผ่านทางสถานีโทรทัศน์หรือสถานีวิทยุจะทำได้เพียงสองช่องทาง คือ ๑. ช่องทางที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดขึ้น ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดสรรเวลาในการหาเสียงให้เท่าเทียมกันทุกพรรคการเมือง และ ๒. ช่องทางที่สื่อมวลชนจัดขึ้น ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถบังคับให้สื่อมวลชนจัดสรรเวลาในการหาเสียงให้เท่าเทียมกันทุกพรรคการเมืองได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งชี้แจงทำความเข้าใจให้สื่อมวลชนทราบแล้วว่าในการเชิญผู้สมัครรับเลือกตั้งมาหาเสียงนั้น ให้เป็นไปตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน ในส่วนของการหาเสียงผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้นไม่สามารถห้ามมิให้ดำเนินการได้ แต่หากการดำเนินการดังกล่าวมีค่าใช้จ่าย จะต้องมีการนำมารวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมืองที่จะเกิดขึ้นในอนาคต คือ การหาเสียงผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ และการหาเสียงผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ซึ่งทำให้พรรคการเมืองสามารถหาเสียงกับประชาชนที่ใช้ระบบหรือเครือข่ายดังกล่าวได้จำนวนมากและรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังมีค่าใช้จ่ายในการหาเสียงไม่มากด้วย แต่สิ่งที่น่าเป็นกังวลสำหรับการหาเสียงผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ การสร้างกระแสในเครือข่ายสังคมออนไลน์แอบแฝงเพื่อหาเสียงให้กับพรรคการเมือง

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ สอบถามว่า หากพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งจ่ายเงินให้กับผู้รับจ้างก่อนเวลาที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔๘ ข. (๑) เพื่อให้ผู้รับจ้างดำเนินการจัดทำและติดแผ่นป้ายโฆษณาหาเสียง ค่าใช้จ่ายดังกล่าวต้องนำมารวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากผู้รับจ้างดำเนินการจัดทำและติดแผ่นป้ายโฆษณาหาเสียง ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔๘ ข. (๑) ก็จะต้องนำเงินค่าจ้างดังกล่าวซึ่งพรรคการเมืองจ่ายไปนำมา รวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองด้วย และสอบถามว่า พรรคการเมืองหรือผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งสามารถจัดทำและติดแผ่นป้ายโฆษณาหาเสียงก่อนระยะเวลาที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔๘ ข. ได้หรือไม่

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า พรรคการเมืองหรือผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งสามารถจัดทำและติดแผ่นป้ายโฆษณาหาเสียงก่อนระยะเวลาที่กำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔๘ ข. ได้ และเงินค่าใช้จ่ายดังกล่าวก็ไม่ต้องนำมารวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมือง

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ สอบถามว่า ค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าธรรมเนียมในการใช้บริการผ่านระบบ LINE@ เพื่อส่งข้อความหาเสียงไปยังผู้ติดตาม LINE@ ของพรรคการเมืองต้องนำมารวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองหรือไม่

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า การใช้บริการผ่านระบบ มีทั้งแบบที่ต้องชำระค่าบริการและแบบที่ไม่ต้องชำระค่าบริการ หากพรรคการเมืองใช้บริการผ่านระบบ LINE@ แบบที่ต้องชำระค่าบริการเพื่อส่งข้อความหาเสียงไปยังผู้ติดตาม พรรคการเมืองต้องนำค่าใช้จ่ายดังกล่าวมารวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองด้วย ทั้งนี้ ค่าบริการสูงสุดของระบบ LINE@ จะอยู่ที่ประมาณหกพันบาท ซึ่งสามารถมีผู้ติดตามได้ประมาณสามแสนคน และส่งข้อความไปยังผู้ติดตามได้หนึ่งล้านข้อความภายในหนึ่งเดือน

ประธานกรรมการสอบถามว่า การส่งข้อความผ่านระบบ LINE@ ดำเนินการอย่างไร

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า การส่งข้อความผ่านระบบ LINE@ จะดำเนินการผ่านทางผู้ควบคุมซึ่งผู้ใช้บริการมอบหมายให้เป็นผู้ส่งข้อความไปยังผู้ติดตาม LINE@ ของผู้ใช้บริการ โดยผู้ใช้บริการจะแต่งตั้งผู้ควบคุมจำนวนกี่คนก็ได้

ประธานกรรมการสอบถามว่า ประชาชนทั่วไปจะเข้าติดตาม LINE@ ของพรรคการเมืองได้อย่างไร นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าติดตาม LINE@ ของพรรคการเมือง ผ่านทางลิงค์ที่ปรากฏผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ การสแกน QR Code หรือผ่านทางกรโฆษณาในสื่อสิ่งพิมพ์หรือสถานีโทรทัศน์ เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากพรรคการเมืองสามารถหาเสียงผ่านระบบ LINE@ ได้ จะทำให้พรรคการเมืองใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งน้อยลง

นายเถียรชัย ณ นคร กรรมการ สอบถามว่า ควรกำหนดห้ามมิให้ผู้สนับสนุนพรรคการเมืองซึ่งมิได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองโฆษณาหาเสียงให้กับพรรคการเมืองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การหาเสียงดังกล่าวคล้ายกับการหาเสียงในอดีตซึ่งผู้ที่สนับสนุนพรรคการเมืองหาเสียงให้กับพรรคการเมืองที่ตนเองชื่นชอบโดยการบอกเล่าจากคนหนึ่งไปสู่คนหนึ่ง แต่การหาเสียงผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์จะทำให้หาเสียงได้มากขึ้น ส่วนการหาเสียงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปจากเดิม โดยพรรคการเมืองจะหาเสียงผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์หรือผ่านช่องทางอื่นที่จะเกิดขึ้นใหม่ในอนาคต ซึ่งค่าใช้จ่ายในการหาเสียงอาจไม่สามารถกำหนดจำนวนหรือทราบจำนวนได้อย่างชัดเจน กรณีดังกล่าวจะต้องมีกลไกและมาตรการที่เหมาะสมในการกำกับดูแล

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า LINE@ ของพรรคการเมืองจะทำให้พรรคการเมืองสามารถประเมินได้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งของตนจะได้รับเลือกตั้งหรือไม่ โดยพิจารณาจากจำนวนผู้ติดตาม LINE@ ของพรรคการเมืองซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น ๆ

นายเถียรชัย ณ นคร กรรมการ สอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีกลไกและมาตรการในการควบคุมการส่งข้อความหาเสียงผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองอย่างไร

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า ค่าใช้จ่ายในการส่งข้อความดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่มีความชัดเจน ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นจากการส่งข้อความดังกล่าว เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดทำ หรือค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างผู้ควบคุมการส่งข้อความ เป็นต้น

นายเถียรชัย ณ นคร กรรมการ สอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีกลไกและมาตรการในการควบคุมการสร้างกระแสสนับสนุนพรรคการเมืองในเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างไร เพื่อไม่ให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการหาเสียง

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า การสร้างกระแสสนับสนุนพรรคการเมืองในเครือข่ายสังคมออนไลน์จะมีค่าใช้จ่ายแฝงในการดำเนินการด้วย เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดทำสื่อโฆษณา ค่าใช้จ่ายในการว่าจ้างผู้ควบคุม เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๔๘ ข. จะทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง เพื่อให้พรรคการเมืองนำค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้มารวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมือง ในส่วนของการควบคุมและตรวจสอบการหาเสียงและการใช้จ่ายเงินในการหาเสียงผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องออกแบบกลไกและมาตรการที่จะทำให้ประชาชนทั่วไปส่งเรื่องมาให้คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาได้อย่างทันท่วงที

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน กล่าวว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๔๘ ข. ควรตัดคำว่า “ตลอดเวลา” ออก เพราะหากคงคำว่า “ตลอดเวลา” ไว้ จะทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องปรับปรุงประกาศตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมงในวัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสองของร่างมาตรา ๔๘ ข. ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ให้คณะกรรมการประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างเป็นให้ผู้สมัครพรรคการเมือง และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน”

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีวิธีการอย่างไรในการควบคุมการหาเสียงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งเข้าถึงประชาชนทั่วไปได้ง่ายและอาจสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้กับประชาชนโดยทั่วไปได้ รวมทั้งการป้องกันมิให้มีการหลบเลี่ยงและปกปิดค่าใช้จ่ายในการหาเสียงผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า ปัจจุบัน คณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในระหว่างการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์เรื่องค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองในการหาเสียงเลือกตั้งผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ในเบื้องต้น ได้มีการกำหนดให้การหาเสียงผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook LINE Youtube Google Twitter และ Instagram เป็นการหาเสียงผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ไม่มีค่าใช้จ่าย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การหาเสียงผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook LINE Youtube Google Twitter และ Instagram ในบางกรณีพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งอาจมีค่าใช้จ่ายก็ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า กรณีที่ภาคเอกชนหรือนักธุรกิจร่วมกันหาเสียงสนับสนุนพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง อาจจะต้องกำหนดให้นำค่าใช้จ่ายในการหาเสียงดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า พรรคการเมืองอาจไม่ได้ยินยอมให้ภาคเอกชนหรือนักธุรกิจดำเนินการดังกล่าวก็ได้ จึงเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๔๘ ก. ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

มาตรา ๔๘ ก. ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่กำหนดตามมาตรา ๔๘ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใด ๆ จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทนหรือนำมาให้ใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นยินยอมหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่น่าทรัพย์สินมาให้ใช้ให้คำนวณตามอัตราค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการจัดให้แก่ผู้สมัครและพรรคการเมืองทุกคนและทุกพรรคอย่างเท่าเทียมกัน

นอกจากนี้ สอบถามว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีอาชีพเป็นนักแสดงหรือนักร้อง สามารถหาเสียงโดยใช้การแสดงหรือการร้องเพลงที่ตนถนัดได้หรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ที่ผ่านมาเคยมีนักร้องสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ห้ามมิให้ผู้สมัครรายนั้นร้องเพลงเพื่อหาเสียง เพราะถือว่าเป็นการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ควรกำหนดห้ามมิให้ผู้สมัครที่มีอาชีพเป็นนักแสดงหรือนักร้อง แสดงหรือร้องเพลงในการหาเสียง เพราะการแสดงหรือการร้องเพลงเป็นความสามารถส่วนตัวของผู้สมัครที่มีอาชีพดังกล่าว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๕๒ กำหนดห้ามมิให้โฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงเท่านั้น มิได้ ห้ามมิให้แสดงหรือร้องเพลงในการหาเสียงแต่อย่างใด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๔๘ ข. ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘ ข. ในการคำนวณค่าใช้จ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองสำหรับการเลือกตั้ง แต่ละครั้ง ให้คำนวณตามค่าใช้จ่ายจริงในการเลือกตั้งในระหว่างระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีเป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ให้คำนวณ ค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่หนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้ง จนถึง วันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากเหตุอื่นนอกจาก (๑) ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไป ตั้งแต่วันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรเพื่อประโยชน์ในการกำกับกับการเลือกตั้ง ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปก็ได้

ให้คณะกรรมการประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัคร พรรคการเมือง และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘ ในคราวเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดจำนวน เงินค่าใช้จ่ายของผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแต่ละคนและพรรคการเมืองที่จะใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ตามที่กำหนดแล้ว ดังต่อไปนี้โดยหารือกับหัวหน้าพรรคการเมือง และให้มีการกำหนดขึ้นใหม่ให้สอดคล้อง กับความจำเป็นและสถานะทางเศรษฐกิจอย่างน้อยทุกสี่ปี

(๑) ในกรณีที่มิใช่ในคราวเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจกครบอายุสภาผู้แทนราษฎร ให้คำนวณ ค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปให้สิ้นสุดข้งตั้งค่าใช้จ่ายหนึ่งร้อยแปดสิบวันก่อนวันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้ง จนถึงวันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่มิใช่ในคราวเลือกตั้งอันเนื่องมาจกเหตุอื่นนอกจาก (๑) ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปให้สิ้นสุดข้งตั้งตั้งแต่วันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

การกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในคราวเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการกำหนดโดยหารือ กับหัวหน้าพรรคการเมืองตมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และเป็นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใดใช้ส่วยในคราวเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้ส่วยที่กำหนด ตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ค่าใช้ส่วยดังกล่าวให้รวมถึงสิ่งบรรณาการหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใด ๆ ให้ออก หรือช่วยส่งมอบแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นด้วย ในกรณีที่มิใช่ในคราวเลือกตั้ง ให้คำนวณ โดยคำนวณเงินของของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นด้วย ในกรณีที่มิใช่ในคราวเลือกตั้ง ให้คำนวณ โดยคำนวณค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องที่นั้น ๆ

เมื่อมีอัตราประมาณค่าทรัพย์สินเลือกตั้งในทรัพย์สินที่ว่างไปแล้ว ให้คณะกรรมบริหารทรัพย์สินเลือกตั้ง
จัดประชุมหารือข้อพิพาทที่ทรัพย์สินเลือกตั้งเพื่อคัดสรรคนสมควรรับเลือกตั้งในทรัพย์สินเลือกตั้งของ
พรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งในทรัพย์สินเลือกตั้งที่ว่างไปครั้งต่อไป ทั้งนี้ ภายในสัปดาห์เดือน
นับแต่วันที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบถ้วนในทรัพย์สินเลือกตั้งที่ว่างไปดังกล่าว”

๒. เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๔๘ ก. ดังนี้

“มาตรา ๔๘ ก. ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนค่าใช้จ่าย
ที่กำหนดตามมาตรา ๔๘ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวให้รวมถึงบรรดาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่บุคคลใด ๆ
จ่ายหรือรับว่าจะจ่ายแทนหรือนำมาให้ใช้โดยไม่คิดค่าตอบแทนเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง
โดยผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นยินยอมหรือไม่คัดค้าน ในกรณีที่น่าทรัพย์สินมาให้ใช้ให้คำนวณตามอัตรา
ค่าเช่าหรือค่าตอบแทนตามปกติในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการจัดให้แก่ผู้สมัคร
และพรรคการเมืองทุกคนและทุกพรรคอย่างเท่าเทียมกัน”

๓. เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๔๘ ข. ดังนี้

“มาตรา ๔๘ ข. ในการคำนวณค่าใช้จ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองสำหรับการเลือกตั้ง
แต่ละครั้ง ให้คำนวณตามค่าใช้จ่ายจริงในการเลือกตั้งในระหว่างระยะเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีเป็นการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร ให้คำนวณ
ค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไปตั้งแต่วันที่ร้อยแปดสิบวันก่อนวันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้ง จนถึง
วันเลือกตั้ง

(๒) ในกรณีที่เป็นเลือกตั้งอันเนื่องมาจากเหตุอื่นนอกจาก (๑) ให้คำนวณค่าใช้จ่ายที่ใช้จ่ายไป
ตั้งแต่วันที่คณะกรรมการประกาศให้มีการเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง

ระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรเพื่อประโยชน์ในการกำกับกับการเลือกตั้ง
ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม คณะกรรมการจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปก็ได้

ให้คณะกรรมการประกาศประเภทของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้สมัคร
พรรคการเมือง และประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน”

มาตรา ๔๘/๑

“มาตรา ๔๘/๑ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการ
เลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้จัดสรรเป็น
จำนวนรวมโดยพิจารณาตามจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองเสนอไว้ในบัญชีรายชื่อที่ยื่นต่อ
คณะกรรมการ

(๒) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้จัดสรรให้แก่
ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองเป็นรายบุคคล

ค่าใช้จ่ายที่จัดสรรตาม (๑) และ (๒) ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร
พรรคการเมือง

ห้ามมิให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
ของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองตาม (๑) และ (๒) เกินกว่าจำนวนที่คณะกรรมการประกาศ
กำหนดตามมาตรา ๔๘”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงกำหนดความในร่างมาตรานี้

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า เดิมเรื่องค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งของพรรคการเมืองตามความในร่างมาตรานี้ ร่างมาตรา ๔๘/๒ และร่างมาตรา ๔๘/๓ มีการกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ไม่ได้มีการกำหนดไว้ คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงนำมากำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา นอกจากนี้ มีการเสนอร่างมาตรา ๔๘/๔ เรื่องการกำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง หรือกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองเป็นการใช้จ่ายในการเลือกตั้งหรือไม่ ให้ที่ประชุมพิจารณาด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้เป็นเรื่องกิจการภายในของพรรคการเมือง จึงเสนอตัดออกทั้งมาตรา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๔๘ กำหนดเรื่องค่าใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองเกินจำนวนที่กำหนดไว้แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๔๘/๑ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๔๘/๒

“มาตรา ๔๘/๒ ในกรณีที่พรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมืองได้ชื่อเวลาในการออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ หรือได้ชื่อเนื้อที่โฆษณาในหนังสือพิมพ์ หรือโฆษณาโดยวิธีอื่น ให้นำค่าใช้จ่ายดังกล่าวไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งครั้งถัดไปด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีตามร่างมาตรานี้กำหนดอยู่ในร่างมาตรา ๔๘ ข. แล้ว จึงเสนอตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๔๘/๒ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๔๘/๓

“มาตรา ๔๘/๓ ห้ามมิให้พรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกพรรคการเมืองซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แก่บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล เว้นแต่เป็นการให้ตามปกติประเพณี ทั้งนี้ ตามจำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ใดฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่งโดยการบริจาคหรือให้การสนับสนุนทางการเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แก่บุคคล คณะบุคคลหรือนิติบุคคลในเขตเลือกตั้งที่ผู้บริจาคหรือให้การสนับสนุนนั้น เป็นผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่า การบริจาคหรือให้การสนับสนุนดังกล่าวเป็นการใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้นั้นและให้นำไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้นั้นในการสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป

พรรคการเมืองใดฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามมาตรา ๔๘/๑ โดยให้นำไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรานี้นำมาจากที่ใด

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้นำมาจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า กรณีที่เป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่กำหนดไว้ให้นำมารวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งครั้งต่อไปด้วย

นายภัทรระ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่ ในอดีตเคยมีกรณีเกิดอุทกภัยแล้วสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอ้างว่ากฎหมายกำหนดห้ามไว้จึงไม่สามารถให้ความช่วยเหลือได้ ดังนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชน ควรมีการขยายความความว่า “การให้ตามปกติประเพณี” หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ชี้แจงว่า เรื่องการช่วยเหลือประชาชน คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดหลักเกณฑ์ว่าพรรคการเมืองสามารถบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือประชาชนได้โดยมีการจำกัดจำนวนเงินไว้

นางสมิทธา เหล็กพรหม รองผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า เรื่องการให้ตามปกติประเพณี คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ว่าต้องเป็นการให้ที่ไม่เกินกว่าสามพันบาทถ้วน แต่การให้ความช่วยเหลือประชาชนในเรื่องภัยพิบัติต่างๆ จะกำหนดไว้ว่าต้องไม่เกินสามแสนบาทต่อหนึ่งครั้ง

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง จำนวน หลักเกณฑ์และวิธีการให้เงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ตามปกติประเพณีของพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๖ “การให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ตามปกติประเพณีของพรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแก่บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ในเขตเลือกตั้งที่ผู้บริจาคให้การสนับสนุนนั้น เป็นผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีราคาหรือมูลค่าในแต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาทเว้นแต่การให้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัยพิบัติภัย กรณีพรรคการเมืองให้ได้ไม่เกินสามล้านบาท สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ได้ไม่เกินสามแสนบาท”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๘/๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘/๓ ห้ามมิให้เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๘/๒ แล้ว พรรคการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกพรรคการเมืองซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใด ให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แก่บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล เว้นแต่เป็นทรัพย์สินที่ตกทอดให้โดยทายาทหรือผู้สืบทอดซึ่งได้แก่บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล ที่ตกทอดหรือสืบทอดโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยวิธีที่ตกทอดตามบทบัญญัติให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามมาตรา ๔๘/๑ โดยให้นำไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป

ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของวรรคหนึ่งโดยที่ทรัพย์สินที่ตกทอดหรือสืบทอดนั้นเป็นทรัพย์สินที่ตกทอดหรือสืบทอดโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยวิธีที่ตกทอดตามบทบัญญัติให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าทรัพย์สินที่ตกทอดหรือสืบทอดนั้นเป็นทรัพย์สินที่ตกทอดหรือสืบทอดโดยชอบด้วยกฎหมาย เว้นแต่เป็นทรัพย์สินที่ตกทอดหรือสืบทอดโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยวิธีที่ตกทอดตามบทบัญญัติให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป

พรรคการเมืองใดที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นเป็นพรรคการเมืองที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของมาตรา ๕๘/๑ โดยให้นำไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า เรื่องการให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคล หากเป็นการกระทำของพรรคการเมืองต้องนำไปคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมือง แต่หากเป็นการกระทำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งกระทำภายในเขตเลือกตั้งของตนต้องนำมาคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายของผู้นั้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง และวรรคสาม ดังนี้

“ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติของวรรคหนึ่งโดยที่ทรัพย์สินที่ตกทอดหรือสืบทอดนั้นเป็นทรัพย์สินที่ตกทอดหรือสืบทอดโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยวิธีที่ตกทอดตามบทบัญญัติให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าทรัพย์สินที่ตกทอดหรือสืบทอดนั้นเป็นทรัพย์สินที่ตกทอดหรือสืบทอดโดยชอบด้วยกฎหมาย เว้นแต่เป็นทรัพย์สินที่ตกทอดหรือสืบทอดโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือโดยวิธีที่ตกทอดตามบทบัญญัติให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป

พรรคทหารเมืองใต้พิงคตวณในพรรคหนึ่ง ให้ถือส่วเป็นทหารใช้ส่วยที่เขวทัชทหารเลือตตั้งตวง
ขตตรา ๕๕/๑ โดขให้หน้ไปรวงตวณชนเป็นตวให้ส่วยในทหารเลือตตั้งชองพรรคทหารเมืองนั้นในทหาร
เลือตตั้งสวชิตสภผู้แทนราษฎรตั้งตวไปควมในพรรคหนึ่งและพรรคสองมิให้ใช้บังคับกับการให้
ตามปกติประเพณี หรือเมื่อมีเหตุอันสมควร ทั้งนี้ ตามจำนวน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่คณะกรรมการกำหนด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๘/๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘/๓ ท้าวงมิให้เมื่อพันกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๔๘/๒ แล้ว พรรคการเมือง
ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และสมาชิกพรรคการเมืองซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองผู้ใด ให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แก่บุคคล
คณะบุคคล หรือนิติบุคคล เว้นแต่เป็นทหารให้ตวงยที่ชองพรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตวงยที่ชองพรรคหนึ่ง
วิธีทหารที่ชองพรรคหนึ่งให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามมาตรา ๔๘/๑ โดยให้นำไป
รวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งต่อไป

ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคทหารเมือง และสวชิตซึ่งเป็นสวชิตสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้ดำรง
ตำแหน่งทางทหารเมือง ผู้ใดพิงคตวณในพรรคหนึ่งโดยทหารหรือให้ตวงยที่ชองพรรคหนึ่ง
ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แต่บุคคล คณะบุคคลหรือนิติบุคคลในเขต
เลือตตั้งที่ชองพรรคหรือให้ตวงยที่ชองพรรคหนึ่ง เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสวชิตสภาผู้แทนราษฎร
ให้ถือส่วทหารหรือทหารให้ตวงยที่ชองพรรคหนึ่งเป็นทหารใช้ส่วยในทหารเลือตตั้งชองผู้หนึ่ง
และให้นำไปรวงตวณชนเป็นตวให้ส่วยในทหารเลือตตั้งชองผู้หนึ่งในพรรคสมัครรับเลือกตั้ง
เป็นสวชิตสภาผู้แทนราษฎรตั้งตวไปการกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำของ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งกระทำภายในเขตเลือกตั้งของตน ให้ถือว่าเป็นการใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
ตามมาตรา ๔๘/๑ โดยให้นำไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายของผู้หนึ่งในการเลือกตั้งของสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป

พรรคทหารเมืองใต้พิงคตวณในพรรคหนึ่ง ให้ถือส่วเป็นทหารใช้ส่วยที่เขวทัชทหารเลือตตั้งตวง
ขตตรา ๕๕/๑ โดขให้หน้ไปรวงตวณชนเป็นตวให้ส่วยในทหารเลือตตั้งชองพรรคทหารเมืองนั้นในทหาร
เลือตตั้งสวชิตสภาผู้แทนราษฎรตั้งตวไปควมในพรรคหนึ่งและพรรคสองมิให้ใช้บังคับกับการให้
ตามปกติประเพณี หรือเมื่อมีเหตุอันสมควร ทั้งนี้ ตามจำนวน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๔๘/๔

“มาตรา ๔๘/๔ ในกรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำ
เขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง หรือกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเห็นว
การกระทำใดของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองถือได้ว่าเป็นการใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ให้รายงานต่อ
คณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัย หากคณะกรรมการวินิจฉัยว่าการใช้นั้นเป็นการใช้จ่ายในการ
เลือกตั้งก็ให้นำไปรวมคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรคการเมืองนั้นในการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป

การรายงานตามวรรคหนึ่ง ถ้าบุคคลดังกล่าวรายงานด้วยข้อความอันเป็นเท็จ ให้คณะกรรมการสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

ถ้าบุคคลตามวรรคหนึ่งพบเห็นการกระทำของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง แล้วไม่รายงานต่อคณะกรรมการ ให้ถือว่าบุคคลนั้นหย่อนความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ และให้คณะกรรมการสั่งลงโทษผู้นั้นโดยพลัน”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๔๘/๔ เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ กรณีที่ยังไม่ชัดเจนว่าค่าใช้จ่ายนั้นจะเป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งหรือไม่ หากผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง หรือกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเห็นว่าการกระทำใดของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองถือได้ว่าเป็นการใช้จ่ายในการเลือกตั้ง ให้รายงานต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง หรือกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนั้น โดยอำนาจหน้าที่ของบุคคลในตำแหน่งดังกล่าวจะรับผิดชอบเฉพาะในส่วนของการจัดการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้ง ไม่ได้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบเรื่องค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า เรื่องค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งควรเป็นเรื่องของผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมืองในการหารือกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๘/๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘/๔ ในกรณีที่ผู้สมัครพรรคการเมืองที่ประสงค์ชิงชัย ผู้สมัครพรรคการเมืองที่ประสงค์ชิงเขตเลือกตั้ง พรรคการเมืองที่ประสงค์ชิงเขตเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ประสงค์ชิงพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ใดของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ชิงได้ว่าเป็นพรรคชิงชัยในเขตเลือกตั้ง ให้พรรคชิงชัยต่อความปรากฏต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัย หรือคณะกรรมการวินิจฉัยเขตเลือกตั้งนั้นเป็นพรรคชิงชัยในเขตเลือกตั้งที่ให้พื้นที่ไปพรรคชิงชัยนั้นมีผู้ใดดำเนินการตามมาตรา ๔๘/๓ ให้คณะกรรมการสั่งให้เลขาธิการบันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรคการเมืองหรือผู้สมัครผู้นั้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป แล้วแจ้งให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครผู้นั้นทราบ

พรรคชิงชัยในเขตเลือกตั้งหนึ่ง ตัวบุคคลที่ชิงชัยพรรคชิงชัยด้วยชื่อเขตเลือกตั้งอื่นซึ่งให้คณะกรรมการสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่

ตัวบุคคลที่ชิงชัยพรรคหนึ่งพบเห็นการกระทำของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง แล้วไม่รายงานต่อคณะกรรมการ ให้ถือว่าบุคคลนั้นหย่อนความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ และให้คณะกรรมการสั่งลงโทษผู้นั้นโดยพลัน”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๘/๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๘/๔ ในกรณีที่ผู้สมัครพรรคการเมืองที่ประสงค์ชิงชัย ผู้สมัครพรรคการเมืองที่ประสงค์ชิงเขตเลือกตั้ง พรรคการเมืองที่ประสงค์ชิงเขตเลือกตั้ง หรือพรรคการเมืองที่ประสงค์ชิงพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ใดของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ชิงได้ว่าเป็นพรรคชิงชัยในเขตเลือกตั้ง ให้พรรคชิงชัยต่อความปรากฏต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวินิจฉัย หรือคณะกรรมการวินิจฉัยเขตเลือกตั้งนั้นเป็นพรรคชิงชัยในเขตเลือกตั้งที่ให้พื้นที่ไปพรรคชิงชัยนั้นมีผู้ใดดำเนินการตามมาตรา ๔๘/๓ ให้คณะกรรมการสั่งให้เลขาธิการบันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครผู้นั้นหรือพรรคการเมืองหรือผู้สมัครผู้นั้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป แล้วแจ้งให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครผู้นั้นทราบ

เห็นสมควรที่จะยกให้ของ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่ได้ชื่อว่าเป็นพรรคในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่น
ต่อความปรากฏต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาวิธีอื่น ซึ่งพรรคที่ชนะการเลือกตั้งในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่น
พรรคในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่นได้ชื่อพรรคที่ชนะการเลือกตั้งในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่น
สั่งให้เลขานุการบันทึกไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครผู้หนึ่งหรือพรรคการเมืองหรือผู้สมัครผู้นั้น
ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป แล้วแจ้งให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครผู้นั้นทราบ

พรรคที่ชนะการเลือกตั้งในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่นได้ชื่อพรรคที่ชนะการเลือกตั้งในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่น
ให้พรรคที่ชนะการเลือกตั้งในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่นได้ชื่อพรรคที่ชนะการเลือกตั้งในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่น

พรรคที่ชนะการเลือกตั้งในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่นได้ชื่อพรรคที่ชนะการเลือกตั้งในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่น
พรรคที่ชนะการเลือกตั้งในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่นได้ชื่อพรรคที่ชนะการเลือกตั้งในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่น
พรรคที่ชนะการเลือกตั้งในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่นได้ชื่อพรรคที่ชนะการเลือกตั้งในข้อที่ ๑ ให้พรรคอื่น

มาตรา ๔๙

“มาตรา ๔๙ ให้ผู้สมัครและหัวหน้าพรรคการเมืองแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ทางบัญชีไม่ต่ำกว่าระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ เพื่อเป็นสมุห์บัญชีเลือกตั้งของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองโดยให้มีหน้าที่ร่วม
รับผิดชอบในการจัดทำและรับรองความถูกต้องของบัญชีรายรับและรายจ่ายกับผู้สมัครหรือพรรคการเมือง
ในการเลือกตั้งนั้น

การจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของสมุห์บัญชีเลือกตั้งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ
กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางสมิทธา เหล็กพรหม รองผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑
ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๔๙ นำมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อให้ผู้สมัครและหัวหน้าพรรคการเมือง
แต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ทางบัญชีไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นสมุห์บัญชีเลือกตั้ง มีหน้าที่
รับผิดชอบในการจัดทำและรับรองความถูกต้องของบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง
เหตุที่ต้องนำมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ก็เพื่อให้มีสภาพบังคับให้ผู้สมัครและ
หัวหน้าพรรคการเมืองต้องแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเป็นสมุห์บัญชีเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในเรื่องการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือ
พรรคการเมืองนั้น ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีสภาพบังคับให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง
ต้องจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้ต้องแต่งตั้ง
สมุห์บัญชีเลือกตั้ง

นางสมิทธา เหล็กพรหม รองผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑
ชี้แจงว่า การให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองแต่งตั้งสมุห์บัญชีเลือกตั้งก็เพื่อให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง
แต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง เนื่องจาก
ที่ผ่านมาการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองมีข้อผิดพลาดมาก

ประธานกรรมการกล่าวว่า การลดข้อผิดพลาดในการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัคร
หรือพรรคการเมืองไม่ควรแก้ปัญหาโดยการแต่งตั้งสมุห์บัญชีเลือกตั้งเพื่อมาจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่าย

แต่ควรแก้ปัญหาโดยใช้วิธีออกแบบบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองให้สามารถเข้าใจได้ง่ายเพื่อให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจัดทำได้อย่างถูกต้อง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. กล่าวว่า ความมุ่งหมายในการแต่งตั้งสมุห์บัญชีเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ คือการให้สมุห์บัญชีเลือกตั้งมาช่วยควบคุมการจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง แต่ในทางปฏิบัติผู้สมัครหรือพรรคการเมืองแต่งตั้งผู้ไม่มีความรู้ความสามารถมาเป็นสมุห์บัญชีเลือกตั้ง เมื่อมีการตรวจสอบพบว่าบัญชีรายรับและรายจ่ายผิดไปจากความเป็นจริง ผู้ที่รับโทษคือสมุห์บัญชีเลือกตั้ง

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๔๙ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๔๙ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๕๐

“มาตรา ๕๐ ภายในกำหนดเก้าสิบวันหลังจากวันเลือกตั้ง ผู้สมัครแต่ละคนและหัวหน้าพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายที่สมุห์บัญชีเลือกตั้งจัดทำขึ้น โดยผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองแล้วแต่กรณี ได้รับรองความถูกต้องบัญชีรายรับและรายจ่ายอย่างน้อยต้องประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ได้จ่ายไปแล้วและที่ยังค้างชำระ รวมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง ต่อคณะกรรมการ

เมื่อคณะกรรมการได้ดำเนินการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ประกาศผลการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายนั้น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่มีการคัดค้านการเลือกตั้งว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการกำหนด ให้เก็บรักษารายการค่าใช้จ่ายและหลักฐานดังกล่าวไว้จนกว่าคณะกรรมการจะได้พิจารณาเสร็จสิ้น”

ประเด็นการพิจารณา

นางจรี วิจิตรวาทการ กรรมการ สอบถามว่า การตรวจสอบบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองมีกำหนดระยะเวลาหรือไม่ว่าต้องตรวจสอบแล้วเสร็จภายในระยะเวลาเท่าใด และหลังจากตรวจสอบเสร็จแล้วจะมีการดำเนินการอย่างไรกับผู้กระทำความผิด

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องตรวจสอบบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาเก้าสิบวัน และหากพบว่ามีผู้กระทำความผิดจะมีบทลงโทษทางอาญาและถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

นางจรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองให้แล้วเสร็จในระยะเวลาที่กำหนด จะเป็นไปได้หรือไม่ที่จะกำหนดให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองอาจแต่งตั้งสมุห์บัญชีเลือกตั้งซึ่งมีความเป็นมืออาชีพมาจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองให้ครบถ้วนถูกต้องเพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบ โดยการแต่งตั้งสมุห์บัญชีเลือกตั้งนี้ไม่มีสภาพบังคับ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะแต่งตั้งหรือไม่ก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้ห้ามผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในการแต่งตั้งสมาชิกผู้เลือกตั้ง ดังนั้น ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองสามารถแต่งตั้งสมาชิกผู้เลือกตั้งหรือไม่ก็ได้ จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้

นอกจากนี้ ในการตรวจสอบบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น ควรเป็นการตรวจสอบว่าบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นถูกต้องตามแบบที่กำหนดหรือไม่ แต่หากต้องการทราบว่าบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้นถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริงหรือไม่ ก็ควรประกาศให้สาธารณชนทราบ โดยสาธารณชนจะเป็นผู้ตรวจสอบเอง

นายเจียรชัย ณ นคร กรรมการ สอบถามว่า การจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของพรรคการเมือง ควรต้องกำหนดให้มีผู้ตรวจสอบบัญชีหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายของพรรคการเมืองไม่จำเป็นต้องกำหนดให้มีผู้ตรวจสอบบัญชีเพราะเป็นเรื่องการเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ในทางปฏิบัติเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองแล้วจะประกาศผลการตรวจสอบไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสอบถามว่า ในการประกาศผลการตรวจสอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะระบุรายละเอียดของรายรับและรายจ่าย หรือสรุปรายรับและรายจ่าย เนื่องจากหากเป็นการสรุปรายรับและรายจ่าย สาธารณชนจะไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า การประกาศผลการตรวจสอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะประกาศในรูปแบบรายงานตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด โดยจะมีการระบุรายรับและรายจ่าย โดยรายจ่ายจะแบ่งเป็นสิบรายการตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด แล้วจึงนำมาคำนวณรวมว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมืองมีรายรับและรายจ่ายเท่าใด

ประธานกรรมการสอบถามว่า การประกาศผลการตรวจสอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะปิดประกาศไว้ที่ใด และปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาานานเท่าใด

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า การประกาศผลการตรวจสอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้นจะปิดประกาศไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ทั้งนี้ ไม่ได้มีการกำหนดไว้ว่าต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาานานเท่าใด แต่ในทางปฏิบัติจะประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปโดยปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาประมาณสามสิบวันถึงหกสิบวัน

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากบุคคลทั่วไปจะขอเข้าตรวจสอบรายละเอียดของบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง จะสามารถกระทำได้หรือไม่

นายอมร รัชตังกูร ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบบัญชีการเงินและทรัพย์สิน ชี้แจงว่า หากบุคคลทั่วไปจะขอเข้าตรวจสอบรายละเอียดของบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองอาจต้องร้องขอไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งเพราะเอกสารดังกล่าวอยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่หากเป็นผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจะสามารถขอดูรายละเอียดได้เนื่องจากเป็นเจ้าของข้อมูล

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า เรื่องการขอตรวจสอบรายละเอียดของบัญชีรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองนั้น แม้ไม่บัญญัติไว้ใน

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประชาชนก็สามารถขอตรวจละเอียดต่างๆ ได้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อยู่แล้ว

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๐ ภายในกำหนดเก้าสิบวันหลังจากวันเลือกตั้ง ผู้สมัครแต่ละคนและหัวหน้าพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ต้องยื่นบัญชีรายชื่อรับและรายจ่ายที่สมมุติบัญชีรายชื่อที่จัดทำขึ้นโดยผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคที่มิใช่สมาชิกพรรคที่ได้รับหรือสมมุติบัญชีรายชื่อรับและรายจ่ายต่อคณะกรรมการซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ได้จ่ายไปแล้วและที่ยังค้างชำระ รวมทั้งหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง ต่อคณะกรรมการและผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองแล้วแต่กรณีต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องครบถ้วนของบัญชีรายชื่อรับรายจ่ายดังกล่าวให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อคณะกรรมการได้ดำเนินการตรวจสอบบัญชีรายชื่อรับและรายจ่ายที่ส่งมาแล้ว ให้ประกาศผลต่อพรรคที่ส่งมาบัญชีรายชื่อรับและรายจ่ายนั้น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ให้คณะกรรมการเปิดเผยรายงานสรุปรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครแต่ละคนและพรรคการเมืองแต่ละพรรคโดยประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่ชี้แจงหรือคัดค้านบัญชีรายชื่อรับและรายจ่ายของผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดที่ส่งมาบัญชีรายชื่อรับและรายจ่ายที่ส่งมาแล้วแต่กรณีให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการตรวจสอบรายการค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

นายเจียรชัย ณ นคร กรรมการ กล่าวว่ ในร่างมาตรานี้ยังขาดกรณีการใช้จ่ายเงินเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด กล่าวคือ เมื่อประชาชนตรวจสอบแล้วเห็นว่ารายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองไม่ตรงตามความเป็นจริงโดยมีการใช้จ่ายเงินเกินกว่าจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ประชาชนควรต้องคัดค้านไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสี่ ดังนี้ “ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการหรือมีการคัดค้านการเลือกตั้งว่าผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการกำหนด หรือปรากฏว่าบัญชีรายชื่อรับและรายจ่ายไม่ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง ให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการไต่สวนและวินิจฉัยเพื่อดำเนินการต่อไปโดยเร็ว และให้เก็บรักษารายการค่าใช้จ่ายและหลักฐานดังกล่าวไว้จนกว่าคณะกรรมการจะดำเนินการแล้วเสร็จ”

นายเจียรชัย ณ นคร กรรมการ กล่าวว่ เรื่องการคัดค้านควรเป็นการคัดค้านบัญชีรายชื่อรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองไม่ถูกต้อง ไม่ควรเป็นการคัดค้านการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากจะคัดค้านต้องเป็นการคัดค้านการเลือกตั้ง แต่หากเห็นว่าบัญชีรายชื่อรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองไม่ถูกต้อง ไม่จำเป็นต้องทำการคัดค้านแต่ให้แจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สอบถามว่า ความว่า “ให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการไต่สวนและวินิจฉัยเพื่อดำเนินการต่อไปโดยเร็ว” มีความหมายว่าให้ดำเนินการตามร่างมาตรา ๑๓๐ หรือมีความหมายว่าให้ไปแจ้งความดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการไต่สวนและวินิจฉัย เพื่อดำเนินการต่อไปโดยเร็ว นั้น การดำเนินการอาจเป็นไปได้ในหลายรูปแบบ กล่าวคือ ในกรณีที่บัญชี รายรับและรายจ่ายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองไม่ถูกต้อง เช่น ผิดเล็กน้อยหรือตกหล่น คณะกรรมการ การเลือกตั้งอาจมีคำสั่งให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองทำการแก้ไขบัญชีรายรับและรายจ่ายให้ถูกต้องได้ แต่หากพบว่าผิดมากจนทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริตก็ให้ดำเนินคดีต่อไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. สอบถามว่า กรณีผู้สมัครหรือพรรคการเมืองจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายไม่ถูกต้อง ที่ผ่านมาสํานักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งดำเนินการอย่างไร

นางสมิทธา เหล็กพรหม รองผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า กรณีการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นหากผู้สมัครจัดทำบัญชีรายรับและรายจ่ายไม่ถูกต้องคณะกรรมการ การเลือกตั้งจะเพิกถอนผลการเลือกตั้ง แต่หากเป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคณะกรรมการการ เลือกตั้งจะยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง จากนั้นคณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนิน คดีอาญาเพื่อเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้กำหนดให้มีการยื่น คำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งแล้ว จะกำหนดเฉพาะการดำเนินคดีอาญาเพื่อเพิกถอน สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเมื่อถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งแล้วก็ต้องพ้นจากตำแหน่งโดยทันที

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๐ ภายในกำหนดเก้าสิบวันหลังจากวันเลือกตั้ง ผู้สมัครแต่ละคนและหัวหน้า พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ต้องยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายที่ สมบูรณ์บัญชีเลือกตั้งจัดทำขึ้น โดยผู้สมัครหรือหัวหน้าพรรคการเมืองแล้วแต่กรณี ได้รับรองความถูกต้องบัญชีรายรับและรายจ่าย ต่อคณะกรรมการซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ได้จ่ายไปแล้วและที่ยังค้างชำระ รวมทั้ง หลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง ต่อคณะกรรมการและผู้สมัครหรือหัวหน้า พรรคการเมืองแล้วแต่กรณีต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องครบถ้วนของบัญชีรายรับและรายจ่าย บัญชี รายรับและรายจ่ายดังกล่าวให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อคณะกรรมการได้ดำเนินการตรวจสอบรายชื่อบุคคลที่ใช้จ่ายค่าสมัครพรรคการเมืองแล้ว ให้พรรคผล สพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อที่คณะกรรมการตรวจสอบแล้ว ให้ยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายต่อ คณะกรรมการเปิดเผยรายงานสรุปรายรับและรายจ่ายของผู้สมัครแต่ละคนและพรรคการเมืองแต่ละพรรค โดยประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่ชี้แจงรายชื่อบุคคลที่ใช้จ่ายค่าสมัครพรรคการเมืองแล้วแต่กรณีให้ผู้สมัครผู้ใดหรือพรรคการเมืองใดใช้ชื่อบุคคลที่ ชี้แจงรายชื่อบุคคลที่ใช้จ่ายค่าสมัครพรรคการเมืองแล้วแต่กรณี ให้ได้ชี้แจงรายชื่อบุคคลที่ใช้จ่ายค่าสมัครพรรคเมือง ดังกล่าวไว้จนกว่าคณะกรรมการจะได้พิจารณาเสร็จสิ้นให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการตรวจสอบ รายการค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการหรือมีการคัดค้านการเลือกตั้งว่าผู้สมัครผู้ใดหรือ พรรคการเมืองใดใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่คณะกรรมการกำหนด หรือปรากฏว่า บัญชีรายรับและรายจ่ายไม่ถูกต้องครบถ้วนตามความเป็นจริง ให้คณะกรรมการดำเนินการให้มีการไต่สวน

และวินิจฉัยเพื่อดำเนินการต่อไปโดยเร็ว และให้เก็บรักษารายการค่าใช้จ่ายและหลักฐานดังกล่าวไว้จนกว่าคณะกรรมการจะดำเนินการแล้วเสร็จ”

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๒๕ นาฬิกา

นายณฤพณ์ ชูสีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์